

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oglasilih in tako tudi pri „polaničah“ se plačuje za navadno tistoposredno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za vede črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Namski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu, naročnina pa opravištvu „Soča“, Via Mercato 12, II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na ne blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Goriški razpor.

Kdor količkaj opazuje naš národni razvoj na Goriškem ter sledi s pozornim očesom političnemu življenju našemu, veči mora, da današnje naše stanje ni posebno veselo prikazen. Vsak trezen in objektivni opazovalec nam mora celó pritrditi, da smo v zadnjem desetletju močno nazadovali. Kdo danes še misli na one velikolepe ideje, ki so pred dvajsetimi in več leti kar elektrizovali naše ljudstvo? Kje je ona národna zavednost, gorečnost in naredni ponos, ki je že pred leti napajal slovenska srca ter obetal neko boljše bodočnost? In kje je ta boljše bodočnost? — Kdo je kriv, da je v vsem našem narodnem življenju in delovanju savlada neka omrtvelost, mlačnost, neka pogubonoma letargija? Kdo je kriv in skriv, da slovenska večina doželanega prebivalstva še nima dostojnega mesta in ugleda v javni upravi, da ogromna slovenska večina še vodno tlako dela tujim življem, kolikor v strogo narodnem, toliko tudi v narodnospodarskem oziru? — Na dolgo, prav na dolgo bi mogli odgovoriti na vna ta uprašanja. Toda reklo bi se nam od neke strani, da sejemo nemir in propir, da s pogrevanjem že deloma pozabljene preteklosti bujskamo na vse možne strani, da obrekujemo in optarjamo „zaslužne“ možake in „prvake“.

Toda kdor količkaj opazuje javno miselnost slovenskega národa in njegovega razumništva v deželi in zunaj nje nasproti takim neveselim prikaznim, reči mora zopet, da neka nestrpna nezadovoljnost in neko trženje po spremembi današnjega položaja in po bolj-ših časih sili z elementarno silo na površje. Skratka, slovensko ljudstvo in njega razumništvo spoznava čedalje bolj, da so današnje naše národne, politične in družbinske razmere jako nezdrave, da plivamo za nedoločeni cilji, skratka, da si po tólikih letih ustavnega življenja še nismo določili in da v obče nimamo svojega programa.

Ta nezadovoljnost je pa celó naravna in opravičena. Ako bi slovensko ljudstvo in njegovo razumništvo mirno gledalo vse take žalostne prikazni ter hladnokrvno prenašalo današnje neugodne razmere, dalo bi si samo najžalostnejše spričalo politične nedozorelosti. Ta nezadovoljnost se širi toliko bolj, ko-

likor bolj se širi objektivno spoznanje naših razmer. In to je vendarle veselo prikazen!

Ta nezadovoljnost postala je pri zadnjih deželnozborskih volitvah aktivna moč — in moralo se je računati z njo. Kakó in kaj se je vršilo proti njej, ne maramo pogrevati, saj je vsem še živo v spominu, da si niso niti večini razumništva znani vsi volilni manevri in vsa sredstva, ne ravno preizbirčna, ki so se uporabljala v ta namen.

Drugič je postala ta nezadovoljnost aktivna moč v zadevi novega deželnega odbora, ki naj dolgih šest let vodi usodo cele dežele. Ali nam je treba morebiti zopet poudarjati, da je narod kar od kraja nezadovoljen z marsikakim pojavom v deželnem odboru, katerega je pa večinoma zakrivila slovenska stran? Kdor ni slep ali zaslepljen, imel je prilik dovelj, da bi to spoznal; kdor se pa doslej še ni prepričal o resnici te zadeve, tega ne prepričamo tudi mi s še takó jasnimi dokazi.

In národ je želel v tem pogledu spremembo v tem zmišlu, da bi prišel v deželni odbor poslanec dr. Anton Gregorič. S početka so nekogi gospodje, ki iz dobro nam znanih razlogov ne marajo za dr. A. G., razgláali, da je národ zadovoljen s dosedanjimi razmerami in da so vse „hujskajoče“ časnikaške izjave delo jedne in iste kovačnice v Gorici. Svedočaje zvrnitve takih sumničenj in slepih pač nismo mogli doživeti, kakor kakoršne sta poskušeli politični društvi „Slovenski jez“ in „Zavednost“, muogi uplivni volilci, da celó T. rojstni kraj, kajti vsi ti so se določno izrekli za dr. A. G.

In zakaj? —

Národ zna čedalje bolje ceniti svoje prave zagovornike, delavne, požrtvovalne, če tudi tihе rodoljube. In kot takega uzor-moža ceni národ in njegovo razumništvo — dr. A. G. Narod pa tudi visoko čisla njegove zmožnosti. Celó nekemu laškemu poslancu in odborniku je nekđaj uteklo iz ust, da je ta poslanec izredna moč na slovenski strani, da vse razume in da je povsod doma. In ravno zaradi tega bi ga bil narod srčno rad videl v deželnem odboru, kajti našel bi v tem oddušek svoji nezadovoljnosti, zagotovil si v mnogótem neko boljše bodočnost in videl bi v tem nekako nagrado delavnemu možu (ako je dr. A. G. povsod dober in sposoben, kjer nima drugega, kakor

trud. sitnostij in še nevaležnost po vrhu, saka naj bi ne bil dober za deželnega odbornika?!).

S tem pa še ni rešeno, da narod sovraži dr. N. T. Nikakor ne! le spremembe si narod želi! V sedanjí sestavi se deželni odbor ni pokazal v kakem posebnem svitu slovenskemu delu dežele, — saka ne bi torej vsaj na poskušajo ne poskušali kakó drugače? Doslej je sedel na tem sedežu, recimo, dr. N. T., naj bi ga odslej prepustil svojemu soposlancu, da bode-mo videli, kakó se bode on počutil na njem. Ali se zaradi tega svet podere? — Dr. N. T. je kot zasebnik lahko prav čislana oseba, je lahko najboljši človek pod božjim solncem — vna čast mu! — toda za deželnega odbornika ga ne marajo videti tudi najodločnejši pristaši sedanje „Sluge“. O vsem tem so se gospodje menda zadostno prepričali iz pisanih in ustno povedanih izjav.

Toda niso se izpolnile národa in njega razumništva vroče želje, a to iz dobro nam znanih razlogov, ki so zeló očitni, da si se nam hočejo prikrivati. Trije slovenski poslanci so na povabilo dr. J. vit. Tonkliča in na prigovarjanje njegovega zaščitnika prof. Čerina podpisali izjavo, da so po dolgi, vsestranski in stvarni razpravi sklenili voliti oba stara deželna odbornika. (Proti dr. Abramcu nima nihče ugovora ali pomisleka. Morebitne jezikovne pomankljivosti, ki so pa zaradi okolnosti naravne, pokriva zadosti izredna temeljitost, delavnost in uzorna poštenost, združena z rodoljubnim prepričanjem). Vse te vsestranske in stvarne razloge pa je svojim vernim poslušalcem že dolgo proprij pripovedoval dr. J. vit. T. sam.

Prvi pomislek proti dr. A. G. je ta, da ni — pravnik (jurist). Kakó smešno! Kakor da je deželno odborništvo ustanovljeno le za pravnike (juriste). Ali naj le pri nas in to ravno zdaj veljajo taka kriva načela? Na Kranjskem je le deželni glavar dr. Josip Poklukar pravnik, a še ta menda brez pravne prakse; dr. J. Vošnjak je zdravnik, Defela je velikoposestnik, Murnik je tajnik kupčijske in obrtnijske zbornice in Nemec baron Tauferer je veleposestnik. Ali je zategadelj odbor kranjski slabši od našega, kjer sedé štirje pravniki? Ali je bil bivši laški odbornik Gasser tudi jurist? Ali so vse zadeve v deželnem odboru pravnega področja? In če bi jih bila tudi večina pravnega področja, ali trije odvetniki ne zadostujejo?

LISTEK.

Cuore — Srcé.

Italijanski spisal Edmondo De Amicis.

(Oena s političnega stališča in z ozirom na naše odušaje).
(Konec).

Dragi čitatelji! Ali ste pazno čitali doslovno prelžen spis „Mala straža lombardska“ v predzadnji številki? Ali ne, da takó živo pisanim sestavkom pač ne moremo odrekatí mogočnega utisa na vsakega laškega mladega bralca, kateremu je pač le srcé glavni vodnik v razsojevanju. Še misliti ni, da bi otrok, prebravši ono drastično naslikano dogodbico, ne pomiloval in se z nekako otroško sočutnostjo spominjal dečka, ki je za svoje sveto dejansko rodoljubje moral umreti; da bi tak otrok drugače sodil, kakor želi pisatelj; da bi ne častil italijanskih vojakov, ki so neznanemu dečku skazali čast vojaškega junaštva; da bi se otrok ne unemal za tisto, kar je unemalo onega dečka in vojake in da bi ne začel sovražiti, ako že ne sovraži, iz dna svoje duše tiste, ki so dečka umrtili — t. j. naših avstrijskih vojakov. — In ako doseže pisatelj to dvojno svrhu n. pr. z gori prevedenim dozdevno zeló nedolžnim sestavkom, a katerim hoče zbuditi le ljubezen, ali vsaj sočutje do italijanske žrtve za italijansko mučenstvo, kaj že le z onimi sestavki, s kojima hoče kolikor le možno razplamtiti sovraštvo in órt do

Avstrije, v kojih slika avstrijsko vojsko z najtunerjšimi barvani, kot brezsrčno divjaštvo, vojake kot najbesnejše krvoloke, da ne rečem kot nekake polživalske in polčloveške, da peklenske pošasti. — Ko smo govorili o kralju Humbertu, navéli smo stavek iz te knjige, kjer imenuje naše vojake „hudiče“ iz pekla. Nekaj podobnega dobimo v sestavku „Il tamburino sardo“ (Bobnarček sardinski). V tem sestavku opisuje bitko pri Custozi (24. julija 1848), a jeden stavek se glasi: „Avstrijci so se zopet približali; videli smo od zdoli skozi dim njih spačene obraze, slišali smo med pokanjem pušek njih psujoče divjaško upitje itd.“ In takih stavkov je knjiga polna; ni je stranij, da ne peče Avstrije ali njene vojske. (O prilikah podamo še marsikak sestavek v doslovnem prevodu.)

Zdaj pa uprašamo „Corrierja“ in vso lahonsko gospódo: „Ali je to knjiga, katero naj čita avstrijska mladina? Ali zamore in ali sme človek, ki imá le pičico avstrijskega ponosa in rodoljubja, priporočati avstrijski mladini spise in knjige, v katerih se na ostuden in zvi-jačen način žali in z nogami teptá vse to, kar je vsakemu Avstrijcu najsvetejše? Ali takó vzgojuje „Pro patria“ avstrijsko domoljubje v svojih šolah, da deli mladini to knjigo za konecletna darila? O, kakó slepi so visoki krogi, ki trpé in mirno gledajo taka protiaustrijska rovarstva!

„Corriere“ in vsi njemu sorodni listi pri vsaki možni priložnosti toplo priporočajo to knjigo šolski mladini in šolskim knjižnicam in „Pro patria“ izvr-

šuje take nasvete dejanski. S takimi dejanji kažejo pa ti listi s „Pro patrijo“ vred, kaj da na tibem razumevajo pod lepo besedico „patria“, ki jih ogreva in osrčuje v politični borbi, ki jih nandušuje pri raznih zabavah in slavnostih in v katere zmišlu polnijo svoje ogromne časnikaške predale s članki, ki ogrevajo čitatelja in mu vzbujajo vročo, da si slepi in strastno ljubezen do „patrije“. Čemu bi to skrivali? Na dan z barvo! — Društva, ki polnijo svoje knjižnice s to knjigo ter jo delé tudi šolski mladini, si zamorejo s popolno pravico nadeti ime „Pro Italia“, kajti ta knjiga v resnici vzgojuje mladino, da čisla, spoštuje in fanatično ljubi Italijo in sovraži ravno takó — Avstrijo, prve največjo sovrašnico, tiranko.

Dobro vemo, lahonska gospóda, da vam ni ljubo tako očitanje. Vemo pa tudi prav dobro, da bi si vi šteli javno vse to v čast in bi se v tem ponahali, da se ne bojite. Zató pa nas ne zavračate na taka opravičena očitanja; nočete javno priznávati in poudarjati svoje lojalnosti do Avstrije in ljubezni do vladajoče hiše habsburške ter se izogibate vselej in povsod izgovoriti resnico, da ste še vedno pod krépkim varstvom habsburškega žezla. — Dosledni ste v takem ravnanju.

Da bi pa odvruili od sebe in svojega izdajalskega rovanja „pro Italia“, pozornost viših krogov, ki bi vam lahko prečitali račune, takó skušate vi na najpodlejše načine dolžiti zvesto slovensko ljudstvo greha neojalnosti, dolžite ga „panslavizmu“, da si nimato o panslavizmu niti pravega pojma. Imenujete náš kaj pogosto kar naravnost „Ruse“ in častilce „Rusije“. — „Rusi“ smo vam takrat, ako jánno kažejo svojo

Sicer je pa dobro znano, da v deželni odbor in ravno tako neobhodno potreba tega neizogibnega „jusa“, ampak zdrave razsodnosti in — dobre volje koristiti dobri stvari. In vsega tega ne pogrešamo pri dr. A. G.!

Drugi, pa bolj prikrit pomislek proti dr. A. G. je ta, ker je — duhovnik. Slišite, dragi čitatelji, ker je dr. A. G. duhovnik. Ta pomislek imajo neki v prvi vrsti na laški (ker se ga bojé!) in konečno tudi na slovenski strani. Torej črna suknja naj bi ostale gospode odbornike bodla v oči?! Ali dela obleka človeka?! Ali je rodoljubno sredi dr. A. G. zategadel manj plemenito, manj narodu dobrohotno, ker je v duhovski suknji? — Če bi se branili duhovnikov-odbornikov posvetni mošči, no naj še bo; če pa celó duhovniki podpirajo dr. vit. T. v takem početju, kakó naj kvalifikujemo tako neumljivo obnašanje? In mi vemo, da so celó duhovniki zastavili svoje petó, besedo in svoj vpliv v ta namen, da bi ne prišel v deželni odbor duhovnik in tovariš dr. A. G. — Kje na svetu se še godé podobne roči?! (Mogli bi povedati o tem še mnogokako mično resnico, no bodi zadosti, saj je že to preveč in vredno pomilovanja.)

Glavni vzrok je pa vse drugačen, katerega uganiti pač ni težko. Nekateri gospodje smatrajo namreč poslanstva, odborništa in še mnogokaka „išta“ kot molano kravo, katere nikakor ne kaže izpustiti iz hleva, dokler ne gre vodá v grlo — Ali smo povedali preveč? Resnico! in la resnico! —

Kot neodvisno glasilo smo sprejeli in obelodanili razne glasove, ki so nam došli. Takó hočemo delati tudi v bodoče, kajti vsako mnenje nam je milo in drago, ako prihaja od areá, ki hoče koristiti dobri stvari. — Če pa nekatere gospode tóliko boli, ker smo se po treznem razsodku tudi mi izrekli za dr. A. G. ter da smo bili takó tolmači pravega — ne umetnega! — javnega mnenja; ako jih to boli, da nečemo in ne moremo hoditi z njimi skozi drn in strn, ker nam in ne večini slovenskega prebivalstva ne ugaja današnje stanje ter se ne moremo umetati za nekotnih posebne želje in težnje; ako jih to skli, da hočemo poslušati vsakovrstne glasove iz dežele in ne zatirati jih v korist malenkostne stranke, ali posamičnika, če tudi gospoduje današnji situaciji in če zaradi vsega tega hočejo nekotni gospodje hoditi tudi nadalje svojo posebno pot, da se hočejo popolnoma ločiti od nas in od svojih dosedanjih sobojevnikov ter v kakem novem glasilu zagovarjati sebe, svojo strankarsko politiko in boriti se za svojo bodočnost, potem moramo že reči: Slobodno vam, gospóda slavna! Imeti hočete boj, dobro, imejte boj! Toda vedite, da mi nimamo ničesa zgubiti, vi pa mnogo. Mi nimamo mnogo misliti na konec, če zmagamo ali pademo, a vam je le srečen konec pogoj bodočnosti. Da li pa vam bode konec srečen, zagotavljam vas, da smete dvomiti. — Pred poštenim bojem ne plašimo se, ker vemo, da nam ne morete niti do poštenja, niti do poštenih teženj — no mi imamo mnogokako mično ilustracijo vašo v svoji zalogi. —

Mi smo bili in smo še vedno za složno delovanje na političnem polju, ako hočemo doseči kaj trajnega za dragi nam narod, č slovenski. Toda od onih, ki hočejo biti narodu vodniki ter celó duhovščini narekovati politično mišljenje in delovanje, zahtevati smemo z vsó pravico, da so možjé čistega značaja, vzglednega preteklega in sedanjega življenja in da so možjé, katerim lahko zaupa, za katere se lahko ogreva in unema duhovnik in posvetovjak, gospod in prosták! Zadosti!!

slovensko narodnost in nas ni volja pogrezniti se v biato ostudnega renegatstva; „Rusi“ smo, ako se hočemo poslužiti svojih državljanskih pravic, katere nam je vsem jednako poklonila ustava; „Rusi“ smo, ako zahtevamo v javnih državah in deželah uradih enakopravnost našemu zatiranemu jeziku; „Rusi“ smo, ako razobešamo svojo od države pripoznamo in dovoljeno trobojnico, ki vam je „ruska“. — Mi da smo „Rusi“, — ko celó razumnístvo v ogromni večini, da skoro izključno niti ruski čitati ne zná, dasi je naš jezik ruskemu podobniši, kakor pa laška govorica naših lahonov — govorici toskanski; ni da smo „Rusi“ in živimo na tej strani Avstrije, ločeni po silni daljavi in mnogih narodih; našo družbo sv. Cirila in Metoda podpira ruski rubelj in mi ga — niti ne poznamo! Ako bi se poldrugi milijon Slovencev postavilo na glavo, ne padlo bi od njih gotovo niti tinačino ruskega drobiža, za kolikor se prav iz naših krajev pošilja tja čez mejo italijanskih lir — avstrijskim vojaškim beguncem italijanske narodnosti. —

Naj končamo! Naših lahonov delovanje preseza že vse meje in skrajni je čas, da se napravi takim izredentovskim težnjam dostojen konec. V prvi vrsti pa naj bi kompetentne oblasti poskrbele, da iz vseh naših knjižnic izgine knjiga, katero smo ravnokar ocenili s političnega stališča in naj bi poskrbele, da se ta knjiga ne bo več priporočala avstrijski mladini kajti:

Kdor priporoča italijanski mladini v Avstriji De Amicisovo knjigo „Cuore“, ta je izdajica naše države!!

Neverjetno, pa resnično!!

Ostudne izrodke poganja najnovejše politično življenje gorisko, odkar so se oklenili našega „voditelja“ neki živli, polni strasti in trmoglavo; ne pustijo mu, da bi po svoji navadi mirno in trezno premišljeval svoj in narodni položaj. Častito duhovščino slikajo kot sebi v vsem otročje poslušno in hodečo za njihovim zapovedujočim glasom skozi drn in strn, narod pa kot kako krotko čede, ki se dá voditi svojim pastirjem slepo in brez ugovora ter ne pomislijo, kakó nezaslišano bijejo v obraz naši narodni duhovščini in zavednemu našemu ljudstvu. „Voditelja“ so ti živli obmrežili, da jim je šel na limanice ter da se smatra z njih pomočjo za nepremagljivega zlag in v bodčnosti. — Narodova želja se več ne poševa in kdor se drzne izreči besedo zoper „voditelja“, zapade strašni nemilosti: „voditeljevi“ z ščitniki skrbijo, da postane tak mož neškodljiv. —

Takó n. pr. vémo, da sta se dva naša profesorja ovadila naravnost pri ministerstvu, češ, da sta pri zadnjih volitvah v deželni zbor agitovala (proti dr. Josipu vitezu Tonklju), dasi jima razven izražene misli ne morejo dokázati niti najmanjše agitacije. — Vemo tudi, da se je rilo proti tretjemu narodnemu uradniku, ki si je v kratkem času pridobil srea in naklonjeno spoštovanje vsakega goriskega Slovence. Zató v Sibirijo ž njim. — da ne postane nevaren. In z veseljem moremo konstantovati, da nam je znano tudi ime „plemenitega“ rodoljuba, ki si je štel v dolžnost preganjati narodnega in Gorici za nas nenadomestljivo koristnega možá. —

Tukega ostudnega terorizma se v Gorici ne spominjamo niti od vlade niti od narodnih nasprotnikov, kakoršen so uvedli naši „novo-stari“ domači politiki v najnovejših časih. — Slovenec, ki je le količkaj zavisen po svojem poklicu in družbinskem položaju, si že ne upa več javno izreči svojih mislij o naših narodnih zadevah, zlasti pa ne zoper „voditelja“: in to se je najbrže tudi nameravalo! Strahovati je treba pol. nasprotnike in potem se dá vsepešno ribariti v motni vodi! — Pod sedanjo diktaturo je res potrebno, da se vsakdo dvakrat ogleda okoli sebe, predno izusti besedo; v družtvih in na ulici bode pač najbaje, da bo hodil vsakdo sam, ker nikdo ne vé, ali nima za hrbtom narodnega — voluna in ovađuha. O častiljivi Greuter, pridi in zagrmí našim Elijatom svoj slavni, pa za naše razmeje jedino primerni: Pfuj!!

Iz učiteljskih krogov.

(Nekoliko besed našim deželnim poslancem).

Zopet so se zbrali narodni zastopniki v deželnozborski dvorani, da marsikaj dobrega ukrenejo in sklenejo v korist svojim volilecem in rojakom. Razven dveh, so na slovenski strani vsi stari poslanci, ki hoté za šest novih let pokloniti narodu v korist svoje duševne moči. In nadejamo se, da vsi ti naši deželni poslanci poznajo svetovni razvoj, poznajo današnje društvene življenje, poznajo raznovrstne stanove, njih delovanje, njih dolžnosti, no gotovo tudi njih potrebe.

Vsak človek ima različnih in mnogovrstnih potreb; pred vsem pa nam je skrb za vsakdanji živež, da nam je mogoče nadalje uspešno in častno delovati, „conditio sine qua non“. Slavni učenjak in pedagog

V srčen pozdrav

svojim še živim p. n. tovarišem, posvečenim v mašnike l. 1849.

spisal

JOSIP FURLANI.

(Dalje).

„Česar je polno sreč,
To rado iz ust gré.“

Sošolec Anton Makuc, jedini sin premožnega rokodelskega mojstra v „nemški“ Idriji, prestopil je že kot četrtoletnik v našo nadškofijo. O tem našem še vedno srčnem prijatelju, sedánjem vikariju v Kobljegli, bi rad marsikaj obelodanil, da bi ga po zasluženju počastil; toda že zaradi premembe v pripovedovanju spominjam naj se le epizode iz semeniskega življenja, ki pa devolj priča, kakó da smo možatega Toneta vsi sošolci spoštovali. — Bilo je menda l. 1849. ravno v 16. dan januarja, torej v predvečer sv. Antona puščavnika, svetnika namreč, kateremu so našega prijatelja v varstvo izročili pri sv. Krstu. Semeniščni vratar, od starosti prihuljeni Piero, je že pocengljaj ob oni usodepolni zvonec, ki visl nad dvoriščem, vendar nocoj ne v našo nezadovoljnost, marveč v splošno zadostenje, kajti brendéči mu glas semeniščanom prav lepó odmeva: Finis studii!! To je, kdo more, vrže naj „škarteke“ pod ključ! A komur je ljubo, naj vstane, naj se sprehaja, naj se pogovarja itd. Naš dragi Tone pa še vedno sedi ter premišljuje pred pultom,

Diesterweg je dejal: „Poavetna sreča zavisl od posemeljskega imetka; kajti kdor toži o pomanjkanju obleke, hrane in stanovanja sebi in svojcem, mora v skrbéh za to življenje neizogibno poginiti. Priroščimo zatorej vsakemu učitelju, česar potrebuje, da ne obupa in da v duševnem delovanju ne opeša“. — Gotova resnica je, da uspešno duševno delovanje zavisl od gmotnega stanja. Kogar tarejo gmotne skrbi, prevladajo ga te skrbi takó, da ne more obračati zadosti pozornosti svojim nalogam. To je naravno!

V tem pogledu je za nas ljudske učitelje jako slabo preskrbljeno. Ni ga menda izobraženega človeka, ki bi se upal izreči, da je plača 400 gl. le približno zadostna za ljudskega učitelja in to, če je sam. Kaj pa, če ima družino? Vedina učitelstva na deželi je pa naravnost prisiljena v družinsko življenje, sicer je učitelju še slabše in je podoben nekaki zgubljeni ovci. Takó pičlih plačic nima noben uradnik, da celó uradni sluge so navadno boljše plačani. Tudi vsak doinar, vsak rokodelce zasluži nad 1 gl. na dan. Pa primerjajte zdaj med temi in učiteljskim stopnjo, koja imajo prvi ali drugi v človeški družbi, kakó se morajo oblačiti in skrbeti za dostojnost in ugled stanú. — In poleg tega naj učitelstvo še skrbi za nadaljno izobraževanje, naj skrbi za svoj ugled, naj podpira vsakovratna narodna in druga človekoljubna podjetja, naj bode nekaj nad navadne ljudi v družbi svoje okolice? Kaka ironija! Veliko, prav veliko se terja dandanes od ljudskega učitelja, a da bi se mu dalo vsaj približno onih sredstev, ki bi mu pomagalo z uspehom dosecati cilj svojega stanú, na to se žalibog ravno pri nas še vedno premalo misli. Niti moralno, a še manj je gmotne podpore! Človek pa dandanes le tóliko velja, kar plača. Dobro plačan uradnik pa ima nekaj več ugled, če tudi ga pogosto niti ne zasluži. Je že takó navajen narod naš slovenski. —

Raznovrstnim stanovom kar od kraja so se v zadnjih letih pobiljšale gmotne razmere v razmerju s potrebami današnjega časa. Prosimo, le pomislite, častiti čitatelji, da so se povišale plače tudi raznim državnim in deželnim služabnikom, da so boljše plačani od nas. — Ali naj jedino pri nas ostane vse pri starem?! In to jedino v deželi naši!

Na Avstrijskem in Štajerskem so najnižje plače skoro take, kakor so pri nas najboljše, a življenje je mnogo ceneje in promet zeló urejen in lahek. Pri nas pa večina učitelstva stane drag živež še pogosto drago donosanje iz mesta ali bližnjega večega kraja. Na Koroškem so pobiljšali učiteljske plače l. 1887., zato so nemški liberalci pridobili v učiteljih najbolj unete pristaje. Celó v Istri so lani jako pobiljšali stanje istrakemu učitelstvu. Ne tóliko v plačami, ampak s petletnicami po 60 gl., z jako ugodnim razmerjem med plačnimi vrstami in še drugim ugodnostimi. Na Češkem se je deželni zbor izrekel, da je 500 gl. najmanjša učiteljska plača, na podlagi katere naj se še le zidajo više plačne vrste. Ta misel postane gotovo krv in mesó. Celó na Kranjskem je deželni zbor spoznal učiteljske potrebe in opravičene prošnje in je deželnemu odboru naročil, naj pretresuje to zadevo, kakó bi se moglo pomagati kranjskemu učitelstvu. — Ali naj torej samó pri nas učitelji ne zaslužimo niti tóliko, da bi se naše prošnje vsaj uvaževale, da bi so o njih malo razmišljalo? Da se prehaja preko naših prošenj kar na dnevi red, to nas učitelje nandaja z bridkimi čustvi —

In iz teh razlogov prosimo naše deželne poslance, naj bi začeli vsaj razmišljati o našem stanju in naših prošnjah. Morebiti bi se vendarle dalo kaj storiti za

ko pristopita dva najbolj krepka sošolca zraven ter ga nenadoma kvišku vzdigneta s stolcem vred. Na to priskočimo vsi mi drugi ter v vrsti „in Rehe und Glied!“ z gorečo lampico v desni odkoračimo ter redno in med bratskim naidušenjem spremljamo si brata, prijazno na prestolu sedečega, krog in krog pa vracj obirnej dvorani. Seveda, tale izredno mu skazana udanost se ni razletela kar takó v zrak, kajti naš velikodušni Tone pobotal je jet s tem, da nam je drugi dan precej po obedu prinesli dal tóliko črne kave, kolikor je je treba bilo, da smo se zopet naidušili njemu „na mnogaja leta!“, nam pa v nedolžno veselje.

Sošolec Franceta Klemenca se še posebej spomnim najbolj zato, ker mi je bil s svojim vedno dobrim a poštenim humorjem sereč ukradati. In prav tale sošolec je bil, ki je v dan moje nove maše, t. j. v 14. dan oktobra 1849. l., in še drugi dan potem za mizo zbrano družbo najbolj unemal, kratkočasil in razveseljeval. Danes Franceta oskda, kakor pravijo, stari humor ni še popolnoma zapustil in le svojemu kolikor tóliko se ostilemu humorju zahvaliti se ima, da se še vedno giblje v vinogradu Gospodovem.

Kot spoštovatelj veteranov naj se ponaša pri klonim tudi našemu vrlému veterancu: Sošolec Franjo Pelhan namreč je bil že kot semeniščan takó starikast in plešast, da so ga nekateri nevedežniki imeli za našega spiritala. Ker se je Kranjec na Kranjskem šolal in je torej znal več slovenščine, nego mi

(Dalje v Prilogi.)

Priloga k 43. št. „Soče“.

naše revno gmetno stanje in poslanci si pridobijo od-
kritično hvaležnost vsega učiteljstva dežele naše.

Teoretično-praktična klavirska šola.

Spisal Anton Foerster, Op. 40. zvezek. Cena 1
gl. 10 kr. V Ljubljani. Založila „Glasbena matica.“
Natisnila Engelku in Mühlberg v Lipsiji.

Tak je naslov krasno tiskanemu zvezku klavirske
šole, katere je ravno kar izšla. Kakor prva zvezka,
jednako radostno pozdravljamo tudi III. zvezek te
zelo marljivo in praktično sestavljene klavirske šole,
katere jasno svedoči, da g. glasbeni vodja Foerster
ni le sam izvrsten glasbenik in skladatelj, marveč tudi,
da je dovršeni glasbeni učitelj. Razlikuje se ta zve-
zek od prvih v tem, da so v njem zastopane vaje v
raznih dur-tonovih načinih, kakor: G-dur, D-dur, A-dur,
F-dur, B-dur, Es-dur, E-dur, As-dur, H-dur, Fis in
Ges-dur, Cis in Des-dur.

O izborni Foersterjevi metodi nam je pove-
dati, da pokaže pisatelj začetkom vaj vselej prstni
stav dotične skale in lego prstov v lomljenih akordih;
potem pa sledi lepa in melodična etuda. Na koncih
vaj pa sojo povsod lepe domače ali tuje pesmi, za
klavir izglodno složene. V tem zvezku so sledeče: 1.
Švicarska. 2. Kolo, iz Banata. 3. Avstrijska himna.
5. Po noči (Notturmo). 5. Čebele. Fr. Grbic. 6. Kje
dom je moj? F. Skroup. 7. Hojho. Fr. Mair. 8. Ruska
himna. 9. Pesem strelcev. A. Weber. 10. Venec valčkov
v vseh tonovskih načinih, šveterorodno. Fr. Schubert.
11. La Biondina. I. Weigl. 12. Rožica. Fr. Schubert.
13. Moj dom. A. Nedved. 14. Predoča nevesta. I. F.
Kittl. 15. Angleška (tudi nemška) himna. 16. Česka
lovka. Za tem pridejo na vrsto glasbene olupšave,
kakor: Kratki predložek, dolgi predložek, določek,
dvoloček, trilček, mordent ali grizeo in trilček.

Ze iz razloženega je razvidno, da je v tem
zvezku mnogo glasbene stvarine obravnavane in da mu
je namen, dovesti učenca do elegantnega igranja na
klavirju. Ob enem pa je vse tako kratko, jasno in
lehkomevno razloženo, da smemo trditi, da enske
klavirske šole, ki bi ugajala ob enem učitelju in u-
čencu še nismo imeli v rokah. Zatorej pa se ne du-
dimo, da je ta klavirska šola celó v inozemstvu za-
dobila toliko prijateljev.

G. g. slov. učitelji, ki niste imeli prilike priu-
čiti se igranja na klavir, in vi roditelji, ki dajete svoje
otroke poučevati v glasbi, sezite po tej izvrstni kla-
virske šoli; šal Vam ne bode! Ta šola Vam več poda
in bolje uspehe zagotovi, nego suhoparna in dolgo-
časna nemška Reiserjeva, ali katara druga. G. spisa-
telj, znan kot izvrsten učitelj glasbe, Vam je porok
za uspeh. Omeniti je še, da je cena elegantnemu in
obširnemu zvezku, ki se dobiva pri „Glasbeni matici“
v Ljubljani po naznačeni ceni, čudovito nizka.

DANILO FAJGELJ,
nadučitelj.

Dopisi.

Iz Gorice, 23. okt. — (Nasledki lahonskega
hujskanj). — Dne 22. t. m. so šli

vsi, ki se je nismo v onej dobi nikdar v goriških šo-
lah učili: poučevati nas je hotel v prostih urah, ka-
ko slovenski pravilno govoriti in pisati. Torej temu
mnogozasluznemu prostovoljnemu učitelju, baje že
70letnemu starčku, a vedno še zvestemu župniku v
Kasteljeru, želimo, naj bi si svojo čredo tako iz-
vežbal in izuril, da po odpetju zlati maši bode smel
prej ali slej popolaoma zadovoljen še zapeti: Zdej
pa, o Gospod, dovoli, da tvoj sluga v miru odide
gledat te od obližja do obližja.

Dasi bi imel o vseh drugih tovariših kar si bodi
še povedati, izpustiti jih moram vendarle iz teh spo-
minskih črtic, ter spregovorim samo še o sošolcu Pav-
lu. Ne srečno Pavlovo življenje nam je pa v svarilo
in pouk, kako utegne vsak globoko pasti, ki se ne-
premišljeno strasti dá v pest. — Leto 1848. bilo je
za marsikoga neodpolno. Kdor ga ni sam videl in
skusil, imeti ne more dovoljega pojma o njem. Tes-
nih spon oproščeni hudobni duh, ki je enako besnej
nevihtu razsajal ter vsej Evropi mamil srce in pamet,
širil je skoro vsak razcep, skočil čez vsak prag: uhi-
hotopil se je bil, žalibog, tudi v naše duhovsko se-
menišče. Najbolj se mu je udal prevzaj sošolec Pa-
vel. Rojen Lah, vsa plamtel je za svoj narod ter še
druge unemal — za italijansko republiko! Slovenci,
Hrvatje in naši mirni Lahi bili smo Pavla in njego-
vih somišljenikov tako naveličani, da smo že blagro-
vali oni trenotek, ko nam bo dano zapustiti semenišče
enkrat za vselej. Dá! zapustili smo ga mi, a zapustil
ga je tudi Pavel in tudi Pavel dal se je posvetiti v
mašnika m. septembra 1. 1849. Prišel Pavel v

štirje potepuhi ob 11. uri dopoldne iz mesta čez
Gorišek po solkanski cesti ter razsajali, kakor da
so pijani. Popevali so laške pesmi jako dvomljive
vrednosti. Kogar so srečali na cesti, uprašali so ga,
ali je Lah ali „Solac“; če je bil Lah, pustili so ga
naprej, Slovence pa napadli, pchali in topli. Blizu
gozdne urada srečajo nekoga bolehnega Slovence,
ki je šel v mesto k zdravniku, nad katerim so po-
sebnost slavno pokazali svoje lahonsko junaštvo. Komaj
se jim je izvil iz rok ter pobegnil v Tončičovo hišo.
Ko je gospodar Andrej Tončič slišal za krik, priletel
je v vilami proti hudobnežem, — ki se takoj vrnejo
nazaj v mesto. Slovence mu možu so popolnoma po-
teptali in pokončali novi klobuk. — Svoje mišljenje
so pa pokazali s klici „Viva Italia“.

Dva moža sta naznanila policiji celo to zudevo,
ki je lahonske tičke dela pod ključ. Izgovarjali in
zaguvarjali se bodo, — da so bili pijani. Tak izgovor
ne bi smel nič veljati. Kar trezen misli, pijan pové,
po znanej prisloviči: V vinu je resnica. —

Take in jednake dogodke prav pogosto doživ-
ljamo v Gorici. „Corriere“ nikoli ničesa ne vé o
takih junaštvi svojih malo častnih pristavev. Nikoli
nima grajalne besede za take potepuharske čine! —
Ako se pa oglasi kje kak nedolžni „živio“, kot poz-
drav, ali če je slovesen pogreb kakoga slovenskega
rodoljuba, takoj kliče na vas usta policije na pomoč,
da bi pomagala braniti „čisto“ italijanstvo naše Go-
rice. — Zares dobro bi bilo, ako bi se zdaj toliko
pomnoženi policiji posrežilo, da bi polovila vse take
lahonske tičke, ki v svoji nerodnosti razkrivajo tista
čustva, ki jih gojé, širijo in ki navdajajo njih —
omikane kolovodje. —

V Ajdovščini, 22. okt. 1889. (Isv. dopis).

Slavno uredništvo! Ker se bode v kratkem v dež.
zboru pretresovalo uprašanje o zgradbi nove deželne
blaznice, dovolite mi, da o tej zadevi ispregovorim
nekoliko besedi.

Po osebnem ogledu in poizvedovanju sem se
prepričal, da uzrok napak in neprilicnosti v savodu
usmilj. bratov v Gorici niso samó vodstvo in zavodni
zdravniki, ampak preveliko število takih bolnikov,
kateri potrebujejo več dobre postrežbe, kakor pa
zdravniške pomoči in pa hiralci, katere občine pu-
šajo v savodu, ker ne vejo kam z njimi.

Naj se napravi mesto drage bolnišnice veliko
ceneje hiralnice, potem bode sedanjí zavod usmilj.
bratov gotovo zadostoval; občinam se tudi ustreže in
dežela prihrani veliko denarja.

Za javne zdravstvene zadeve jako važno bi bilo
tudi to, da bi se rešilo uprašanje okrožnih zdravni-
kov, kakor je n. p. na Kranjskem in kakor je prav
lepo povedala in razložila „Soča“ v uvodnem člaku
34. šte. Ako bi primorali vse občine pripomoči k
plači okrožnih zdravnikov, bila bi ta kmalu zadostna
in bilo bi mogoče dobiti dobrega zdravnika za celi
okraj.

Zdravniške razmere na deželi so jako žalo-
stne!

In kaj bo z okrajnimi bolniškimi blagajnicami,
katere je postava ustanovila, a katere nimajo moči,
da bi same razpisavale službe za zdravnike?

Deželni zbor naj bi kaj kmalu dovršil tudi po-

službo v Trst, ne da bi se bil unemal za dolžnosti
svojega stanu, strastno se je poganjal za laško poli-
tiko, neumorno dopisoval v liberalne časnike, rešetal
in bičal je vse, kar ni bilo po njegovih usarih. A
ker propad vleče v propad in se je Pavla vedno bolj
v blato udiral, odpovedal se je vsakej duhovski slu-
žbi in — zapustivši vero, dom in Avstrijo, odveslal
je v bližnjo blaženo mu Italijo. Italija ga je rada
sprejela, ter apostata-odpadniku izročila voditeljstvo
na nekem šolskem zavodu. A da bi mu po okazu
prepovedanega sadu blaženost na vrhuncu prikupila,
dal je Pavel, ne več oveti, maloletni oveti devojki
svojo deano v zakon! Toda Bog, ki ga kot neskonč-
no dober Oče, kot nekdanj Sava, na pravo pot kliče,
mu kot neskončno pravičen sodnik prestriže nit živ-
ljenja ter ga v najlepših možkih letih k sebi pokliče
na „daj račun od svojega življenja!“ Pavel je že
davno poročunil v Večnim. Mi pa, bratje, ki se tudi
globoko uklanjamo krasnej zastavi zlatim napisom:
„Vse za vero, dom in cesarja“ — živeti in
umreti hočemo za vero, toda za ono jedino pravo, ki
jo nas uči, dasi v raznih obredih, sv. Rimoka katoli-
ška cerkev; gorede poganjali se bodemo tudi nade-
lje za dom in narodnost, a vendar nikdar ne takó
nepremišljeno, da bi imeli zaradi častne slave priti ob
svoj vočni blagor; vedno zvesti Avstriji in njenemu
vzgladnemu vladarju, vedno hočemo biti vredni posni-
kovih besed: Dobro se lomi, skala poka, hrib
se omaje in hrast — zvestoba Sloven-
cev ne gane.“

(Konec prih.)

stavo o zavarovanju poljedelskih delal-
cev in sicer z ozirom na že ustanovljene okrajne
bolniške blagajnice, katere se drugače na deželi ne
bodo mogle vzdržati.

Zavarovanja podvrženi naj bi bili vsi delalci in
posli sploh, da bi se olajšala občinam prevelika breme-
na, katara morajo nositi za bolniška stroške, ki po-
stajajo pa skoro že nepremagljivi in nesolani. —

Od dasnega braga Soča, 23. okt. (Vesela novica).

— Ne samó to, da je bila v nedeljo v Pevni
zlata maša, spremljala jo je namreč še druga vesela
novica. Ustanovili smo namreč v Pevni „Bratno
društvo“, ki bode gotovo prav mnogo koristilo na-
šemu slovenskemu ljudstvu na tej strani Sočinega
mosta. Tako društvo je jako koristno in celo celo
potrebno, ko dandanes laški duh sili iz mesta na
deželo, da bi pokvaril naše slovensko ljudstvo. —
Za to društvo smo si naročili že nekaj časopisov, v
prvi vrsti pa našo domačo „Sočo“, ki je začela pisati
tudi za nas, kar si požel tudi naše narodno srce, ki
ljubi dom in pošteno narodno delo. — Ako bi
bilo šlo še dalje pri „Soči“, kakor je bilo do najno-
vejšega časa, imeli bi z mesecem oktobrom nov list
v Gorici, ki bi bil še mnogo huje bičal, kakor pa
„Soča“, ki hoče le nepristransko ponuditi prostora
vsem strankam, da povejo svoje mišli. Ako prav po-
mislimo, je tudi prav takó. Za novi list je bilo že
vse določeno in pripravljeno. Zdej pa tudi društvo
„Slovenski jez“ ne misli več na to, ko je „Soča“
objubila, da hoče biti nekoliko bolj postrežljiva tudi
njegovim izjavam in željam. — Volitve deželnega
odborna so napravile na vas slab utis. Kaj se razvije
še vse iz tega, za danes še ne moremo nič reči. Le
toliko naj povemo, da se bodo nekoli gospodje kusanj
za svoje korake. Toda nič ne dá: Bodi jasno! Tako
je povedala zadnja „Soča“. Res je: Bodi jasno! —
da bomo vsaj znali ločiti svoje prave od priljublje-
nih prijateljev. —

Podmelec, 21. oktobra 1889. — Mesec dni

je skoraj že preteklo, ko smo Podmelečani dočakali
veliko veselje. Bila je to fatalacija preš. gospoda
župnika Josipa Primčarja. Želje smo že pričakovali
njegovega dohoda. Štiri meseca smo bili brez župnika,
21. avgusta pa se je bralo vsakemu veselje za obra-
za, kajti ta dan je bil dan veselja za nas. Med zvo-
njenjem ter pokanjem topičev smo sprejeli novega
župnika v našo farno, pa tudi v naša srca. Vas je
bila prav lepó okinčana. Zunanji lišp je sicer sam
na sebi brez pomena, pa mi smo hoteli tudi na zunanji
pokazati našo naklonjenost, udanost in veselje, katero
je napolnjevalo naša srca. Vas vas je bila v zastavah,
trije okusni slavloloki so slovesnost poviševali. Zastop-
niki vseh občin so čakali ter dostojno sprejeli no-
vega gospoda.

Še bolj okrašena je bila vas pa pri instalaciji.
Slabo vreme je sicer nekoliko nagajalo, ali vendar
se je zbralo obilo gostov in ljudstva. Blagorodni go-
spod c. k. okr. glavar tolminski, grof Marenzi, nas
je počastil s svojo navzočnostjo. Isto tako gospod
Kodrič, sodnik tolminski in mnogo častitih gospodov
duhovnikov. Samo ob sebi so razume, da se je vse
vršilo z največjo slovesnostjo, kolikor mala cer-
kvice dovoljuje. Solški otroci iz zastave so v vrsti
sprejeli gospodo do cerkve, ljudstvo pa je šlo ne-
koliko spred, nekoliko od zadelj. Med obedom so se
vršile razne napitnice, na sv. Očeta, na presviti vla-
darja, navzočemu glavarju, sodniku i. t. d. Vse je bilo
židane volje. In zakaj bi ne? Vrliga moža smo do-
bili! Če človek kaj prav željno pričakuje ter ne mu-
želja spolni, kdo zamore popisati njegovo radost?
Mi želimo, da bi novi gospod župnik dolgo let bival
med nami. Kratak čas je, kar je med nami, že si je
pridobil srca naša. Zagotovljen naj bode, da mu
vedno ostanemo udani in zvesti. Bog ga živi!

—O—

Politični razgled.

Prišel je čas deželnih zborov. Razven go-
riškega zborujejo vsi ostali deželni zbori, ki so
bili sklicani na 10. dan t. m. Tretja seja de-
želne zboru goriškega bode v ponedeljek 23.
t. m.

Jako važen za nas je deželni zbor istrski,
kjer ima devet slovanskih poslancev jako mučno
stanje. Najveselejša novica za istrske Slovane
je ta, da je v deželni odbor izvoljen tudi pro-
fesor Vjekoslav Spiničič, ki živi in gori za za-
tirano slovansko rajo v kršni Istri. Slovani
imajo namreč v kmečkih občinah večino (osem)
poslancev in ti volijo jednega odbornika. Zato

gadel je nastal velik jok in stok v lahonskem časnikařtvu. Da jim bode tudi Slovan gledal na prste v deželni odboru, to jim nikakor noče v glavo. Počasi se že priučijo temu in tudi že mnogo hujemo, ako Bog dá in sreča ju- naška. — Mi izgubimo iz Gorice uzornega in od vseh priljubljenega, pa tudi jako delavnega rodoljuba, toda narod svoj ga kliče na odlično, dasi težavno mesto in mi ga s težkim srcem vrnemo istrskim bratcem, za katere bode neu- morno deloval v dež. odboru istrskem. —

Madjarji kažejo vedno bolj očitno, da ne marajo nobene zveze z nami v Gialitaviji. Lo- čeni so od nas že povsod, le še skupna vojska je bila trdna vez, ki nas je spajala v veliko in močno — Avstrijo. Vojska se je imenovala „cesarska kraljevska“, toda Madjarji so zaslečili tudi ta poniževanje njih slavnega imena in pravic, zato so zahtevali, naj se vojska imenuje odslej „cesarska in kraljevska“. In dosegli so svoj namen, kajti cesar je zapove- dal, da se vojska odslej imenuje po željah Madjarjev. Pet milijonov jih je, niti kolikor Čehov ne, in vse se jim posreči! Toda za ošab- nostjo teče padec — in temu tudi madjarski šovinisti ne utečejo. — Tudi črno-rmeno za- stavo bi radi odstranili in zamenili jo s svojo. Kdo vé, da se jim ne posreči tudi to?

Nemški vladni in tudi ruski listi pripove- dujejo, da se je ruski car jako zadovoljen po- vrnil iz Nemčije domov. Spoznal je, da ga Nemčija ne bo posebno ovirala v balkanski po- litiki, da bi imela le hrbet zavarovan v slučaju vojne s Francijo, ki nikoli ne pozabi na Al- zacijo-Loreno. —

Nemški cesar je že bil zopet na tujem. Došel je s cesarico 19. t. m. v Monzo na Laško, kjer ga je pričakoval kralj, vsi principi, princezinje in monški mestni zastop. Šel jim je najbrže pravit, kakó je omamil „severnega strica“ za nemško prijateljstvo.

Portugalski kralj Ludovik I. je umrl v so- boto zjutraj. Bil je liberalen, pa moder in pre- videu vladar. Naslednik mu je kralj Karol Ferdinand, vojvoda Braganški, ki je rojen l. 1863. in oženjen z Amalijo, hčerjo princa Fi- lipa Orleanskega. Imenuje se Carlos I. V pre- klamaciji pravi, da bode ohranjeval katoliško cerkev in nedotakljivost države. —

Domače in razne vesti.

Svojim p. n. gg. naročnikom in čitateljem, ki so nam od raznih stranj častitili... in nas vspod- bujali k nadaljnjemu neustrašenemu delovanju za re- šnice in pravice proti narodnim našim nasprotnikom in domačim...: zahvaljujemo se tem potom prav od srca. Zlasti se pa zahvaljujemo novim naročnikom, da so v tolikem številu pristopili v krog naročnikov naših: Da se nam je v dveh mesecih to število po- množilo za četrtno, to nam daje upanje, da vendar nismo tako osamljeni, kakor si nekoli želé. — Samó to želimo, da bi nas naši naročniki in čitatelji dobro u- meli in to tudi v takih okoliščinah, ko naravnost govo- riti ne anemo. Težko je naše položanje, toda uvr- ženi smo, da s pomočjo naših somišljenikov ne one- magamo v boju proti tuji in domači koristolovni po- hlepnosti.

Novi naročniki naj blagovolé do novega leta potrpeti s pisanimi naslovi, kajti še le takrat uredi- mo popolnoma admin. svojega lista. — Konečno pro- simo svoje dolžnike, da bi se nas blagovolili domi- sliti, saj je znano, kakó je letos z nami v tem oziru.

Ženska poddružnica društva Sv. Cirila in Metoda v Gorici priredi v nedeljo dne 10. novembra v dvorani „Goriške čitalnice“ veliko besedo z gledališčno predstavo, deklamacijo, aviranjem na glas- vir, na goali, na citre itd. — Natančen program pri- obdimo v prihodnjem številu; priporočamo pa že dan- nes to besedo, povečeno dobrodelnemu namenu, vsem rodoljubom v mestu in po deželi — da jo poveljajo s ogromno udeležbo in visokodušno radodarnostjo.

Novo šolsko poslopje v Gorici. Dne 5. novembra bode ob 10 uri dopoldne v II. nadstropju namestniške palače v Trstu javna dražba novega šolskega poslopja za žensko učiteljsko v Gorici. Ključna cena je 75198 gl. 89 kr. Novo šolsko poslopje bode stalo nasproti smeniškemu vrtu poleg Marcinijeve hiše. Abi se upajo Nemei ali Lahi prevzeti na dražbi to

dele, koliko lota bi ga prevzeli imoviti Slovenci, ki imajo sami stavivo (kamenje, les) in živino za dova- žanje. Kdor bi se torej upal prevzeti to delo, pripo- ročamo mu, da stvar dobro premisli ter se poda k javni dražbi v Trst. —

„Unione Ginnastica Goriziana“. Pod tem imenom so naši laški „patrijoti“ predložili pravila za novo telovadno društvo namesto razpuščene „Asso- ciazione“. Vedeli smo to že naprej. Najpoprej je bila „Società“, potem „Associazione“, a zdaj naj bi bila „Unione“ — ostane pa vedno jedno in isto — zbi- rališče „patrijotično“ gospóde. Via. c. k. namesništvo pravil ni odobrilo, ker so bila pravila kar prepisana po pravilih razpuščenega društva. —

Goriške zanimivosti: — V ponedeljek je mestno starešinstvo med mnogimi prošnji za mest- nega inženerja s 15 proti 5 glasovom imenovalo ita- lijanskega podanika g. Martiuzzijsa, ki naj koj poskrbi, da dobi avstrijsko državljanstvo. Kdo bi se ne potrudil za kaj podobnega, ko pride iz domo- viue, kjer bi moral morebiti gladovati, k polnim lon- cem mesa med „brate“, ki ga sprejmejo z odprtimi rokami in kjer bode imel še posebno hvaležno „pa- trijotično ulogo“? Naši mestni očetje so pokazali s tem zopet prav razločno svoja težnje. Ali nismo pri nas zadosti domačih, avstrijskih sinov, ki bi bili vredni takega kosa dobrega kruha? Mi naj torej akrbimo za tuje, a pri nas naj rase duševni prole- tarijat! Grozno! Sicer je pa vladni zastopnik izjavil, da si proti temu sklepu pridržuje svoje korake. Prav je! — V Italiji je umrl sin tukajšnega magistrat- nega tajnika Karla Favettija. Nadepolni sinko je bil vojaških bogunc („Corr.“ pravi „taganec“!). „Corriere“ pretaka vroče solze sočutja in pomilovanja, kakor za vsakim take vrste. — Ravno takó pretaka vroče solze in se spominja s pretrsovajočimi, da jokajočimi besedami smrti nekega Cesara Michieli, ki je v svoji mla- dosti sprejel italijansko podaništvo in se bojeval proti Avstriji s toliko srčnostjo, da je bil odlikovan s več svetinjami. K pogrebu so prišli somišljeniki iz Gorice in drugih naših krajev, a tudi iz Vidma, Palmanove itd. Bili so vsi tiati, ki težijo skupaj; iz Gorice tudi Lovisoni in Venuti. Truplo so prepeljali v Gorico skozi „Piedimonte“, in tu smo imeli zopet pogreb svoje posebne vrste. Njegove hrabrostne svetinje iz bojev proti Avstriji so bile v posebni česti. Pogreb je bil — ganljiv, da prav ganljiv in to v Gorici itd. „Corriere“ je imel svoje poročilo črnoobroblijeno. Potem naj še kdo reče, da se v Gorici ne vrše čudne reči. —

„Corriere“ in „Giovane Pensiero“. Drugi piše, a prvi ponatiskuje naslednje zanimivo- stij: — Od letošnjega deželnozborskega zasedanja pričakujeta, da ukrene vse potrebno za novo deželno norišnico, kajti ta zavod je silno potreben in bilo bi neodpust- ljivo od naših poslancev, ako bi se vrnili domov brez takega sklepa. Prašamo, kakó da je Corrierjeva go- spoda zdaj takó uvržena o potrebi nove norišnice? Kakó se paó časi spreminjajo! — Potem nalagata ita- lijanskim poslancom, naj bi vendar že dognali ono večno uprašanje srednjih šol z italijanskim učnim jezikom. Mi Slovenci smo vendar pravičnisti, kajti če se potezamo za slovensko gimnazijo v Gorici, pote- zamo se zajedno tudi za italijansko gimnazijo. Sicer pa dobimo mi Slovenci slovenske paralele že s pri- hodnjim šolskim letom, kakor je obljubil minister Gauč, a takrat jik dobé gotovo tudi Italijani (če jih ne dobé še pred Slovenci!) — Tretja zanimivost je pa zanimiva nad vse druge. Mi Slovenci da se nara- reó pripravljamo z velikim hrupom in šumom, da po- stavimo v prihodnjem mesecu na goriškem novem pokopališču spominek nekemu kranjskemu profesorju, ki je umrl tukaj l. l. leto (— misli pek. Fr. Erjavca —) in da hočemo ponoviti pri tej priložnosti ves oni šum in blišč, ki je neprijetno bil na ubó in slepil oči tukajšnji lahonski gospódi pri Erjavčevem pogrebu. Še predno pa mi Slovenci kaj vemo o na- grobnem spominku velikemu pisatelju in rodoljubu, pokojnemu Erjavcu, že kličeta lahonska lista na po- moč mestne oblasti, naj Slovencem preprečijo take panlavistične demonstracije, ki žalijo njih italijansko narodnost. Torej tudi nagrobni spominki in dostojni pogrebi slovenskim rodoljubom in učenjakom so že — panlavistične demonstracije. Vidiš, narod sloven- ski, kaka ljudé so to, katere rediš s svojim denar- jem! — Največa bedarija, ki se je mogla poroditi v vroči lahonski glavi, je pa naslednja: Slovenci imamo namreč nekaj spomina vrednih mož pokopanih na starem pokopališču. In kaj smo se zmislili mi predz- neži! Spominke postavljamo tem možem na novem pokopališču, ne da bi prenesli iz starega pokopališča tudi pokojnikove ostanke. In takó so naši spomina vredni možé pokopani v starem pokopališču, spomi- njamo se jih pa v novem. Kaj ne, da smo mi Slovenci zafelébano ljudstvo! Take govornice trojijo ti gospodje brez skrbi, ne da bi jih kdo krenil po lažujivih ustih!

Iz Pevme nam poročajo: V nedeljo je imela naša prijazna vasica zares kraven praznični dan. Ta dan je imel namreč naš preč. gosp. vikar štefan Pahor

svojo slato mašo, ki se je izvršila slavnostno in pomen- ljivemu dnevu dostojno. Slavnostni govor je imel pre- častiti mns.gnr Košuta; njegova beseda segla je vsem poslušalcem globoko v srce. Bog nam ohrani dragega slatomašnika še dolgo vrsto let zdravega in čilega v naši sredi. —

Iz Rifenberga nam pišejo: Znano je, kakó strašno uničuje peronospora naše vinograde. Če tudi je za ta slučaj sklenjen nek zakon (postava), da se poškodovancem odpiše davek, pa nam mnogo ne ko- risti, ker se tudi pri tem postopa jako čudno. Lani je bilo celemu ajdovskemu okraju odpisanega le 600- 700 gl. davka. Ker bode kmalu zboroval dež. zbor, prosimo, naj bi dež. zbor storil kake korake, da bi se vinogradnikom davek odpisal in ne še le primerjal z drugim zemljiščem. Prosimo, lepó prosimo! —

Gorica in Goriško: — Naš rojak dr. Peter Laharnar je imenovan za a. k. okrajnega komisarja. — Pokojni baron Czörnig je zapustil svojo bogato paleontološko (predpotopno) zbirko in lepo število iz branih knjig vsenčilišču v Inomostu (Innsbrucku — ki je glavno mesto na Tirolskem). — V Carovem v Brdih sta se pretekli teden dva zakonska ostrupila z — gobami. Nov dokaz, da naj gob nihé ne jé, če jih prav dobro ne pozna. — Nekaterim gostilničarjem v mestu je c. k. okrajno glavarstvo odvzelo dovolje- nje, da smejo imeti svoje gostilnice odprte nad na- vadno uro. Uzrok je ta, ker so se večkrat godili pri njih ponočni nemiri. — V Klavžah pri Podmelcu so pretekli ponedeljek ujeli v Bači 6½ kg. težko po- sterv, ki je bila dolga 87 cm. Kaj podobnega se ni precej pripetilo baškimi ribičem. —

Kranjsko: — Slovenskemu dobrotniku in me- cenu Josipu Gorupu, ki se zdaj muči v Ljubljani kot deželni poslanec kranjskega deželnega zbora, priredi „Sokol“ dne 7. novembra rodbinski večer, pri kate- rem bode sodelovalo slovensko dramatično društvo in pevski zbor ljubljanske čitalnice. Lepa misel je ta! Ljubljana naj pokaže, da zna čislati tako velikodušne rodoljube. —

Štajersko: — Gosp. dr. Fr. Radey, c. kr. notar v Mariboru in namestnik deželnega glavarja v deželnem zboru štajerskem, dobil je red železne krone tretje vrste. Odlikovanec je slovenski poslanec štajer- ski. — V zavarovalni odsek dež. zbora štajerskega je izvoljen tudi Slovenec dr. Srnec, v odsek proti trtni uši (filokseri) pa dr. Radey in dr. Jurtela. —

„Slov. pol. društvo Zavednost“ bode imelo v Podmelcu svoj II. občni zbor dne 27. t. m. po- poludne ob 2½. Dnevni red: 1. Peticija na deželni zbor za cesto po baški dolini; 2. Peticija na deželni zbor za lastno županstvo v Podmelcu. 3. Morebitni nasveti ali uprašanja ter sprejemanje novih udov. — Odbor „Slov. pol. društva „Zavednost“. Anton Berlot, prvosednik.

Prihodnja štev. „Soče“ izide zaradi praznika Vseh svetnikov že v četrtek ob 5. uri pop.

Knjige „Družbesv. Mohorja“ se dobivajo pri preč. g. F. Žigonu, kaplanu na Placuti, tik cerkve II nad.

Listnica uredništva: — Gospodu J. Trebachtu na S.: Povedali smo Vam že v zasebnem pismu, da ne moremo sprejeti Vašega dopisa. Vi imenujete svoj dopis „popravek“ in nam jako oblastno grozite s §. 19. tisk. zakona in s — tožbo. Ali razumete ta paragraf? Vaš dopis ni drugera, kakor krepak polemichen in napadajoč dopis, na katerega bi sledil zopet dopis od nasprotne strani in najbrže celo — tožba zaradi razlajenja časti in obdolženja nekega hudodelstva. Nam pa je vse to neljubo in bilo bi tudi Vam, vse naše čitatelje pa čisto nič ne zanima ta zavezna zadeva — saj smo se branili tudi že prvega Vašega članka. Če tudi bi bila to resnica, po časti- karakum potu ne opravimo ničesa. In poleg vsega tega govorite v „popravku“ v zvezi s §. 19. o stvarih, ki so Vas prav nič ne tičejo. Brez zamere! — Dop. iz Brd, s Krasi in iz Soče: Morebitni prihodnji dopisov imamo že mnogo, ki čakajo reše- nja. Hvala! Priporočamo sel — Raznim dopisnikom: Veseli nas, da se nas spominjate od raznih stranij. Priporočamo se Vam tudi v bodoče. Toda nikar nam ne zamerjajte, ako vse ne pride na vrsto, kajti uredniškovo stališče v tem pogledu ni lahko in večkrat imamo ravno zaradi dopisov velike sitnosti. Prosimo pa vse dopisnike svoje, da nam vedno poročajo stvarno, z namenom koristiti dobri stvari, a ne časih iz maršikah hudomušnih namenov, kar nam obtežuje svoj uredniški posel. —

POSILANO.

Iz dobro znane kovačije je šla na visoko mini- sterstvo proti meni ovadba, kakor da bi se bil vtikal v volilno agitacijo pri zadnjih deželnozborskih vo- litvah in to na način, ki se ne strinja s dostojanstvom javnega učitelja. —

Ker mi vest ne očita takega dejanja, pozivljam dotičnika, da mi v osmih dneh naznani svoje ime, da lahko nastopim proti njemu primerne korake. — Če dotičnik ne stori tega v določenem obroku, ime- njujem ga že naprej ovaduha in nesramnega obre- kovalca.

V GORICI, 25. oktobra 1889.

Josip Ivančič,
profesor.

POSILANO.

P. n. gospodu

Josipu Gabrijelčiču,
vodji v centralnem semenišču

v Gorici.

Proti g. J. Pirjevu in drugim ste se izrazili, da sem pri zadnjih volitvah za goriški dež. zbor nesramno za se agitiral, ter ste imenovanemu gospodu naročili, naj mi to Vašo trditve prav getovo pové. Na moje ustno zahtevanje, da preiščujete Svoje viro natančneje ter prekličite Svojo vest kot neosnovano, ko se prepričate, da ste bili krivo poučeni, odgovorili ste mi, da tega ne storite, poudarjaje: „Ako niste sami agitovali, in to je vse jedno“. Navesti mi niste mogli najmanjšega dejanja, da bi bili z njim svojo trditve podprli; sumničili in grdili ste me tedaj brez nikake podlage. Še le o počitnicah ste mi pismo iz Gradeža navedli v podporo svoje trditve iz dajmonske zlobnosti izvirajočo sumnjo, da je bila le v ta namen osnovana veselica v Selu, katero je priredilo na čast 40 letnega vladanja Nj. Velikostva tamonje „Bratno društvo“, pri kateri ste tudi Vi sodelovali ter bili prisotni od začetka do konca.

Na Vaš list dobili ste primerno pojasnilo, in konce počitnic sem zopet pismo od Vas zahteval, da svojo trditve prekličete. Na ta moj list mi niste odgovorili ničesa in tudi posredovanje z odločnega in uplivenega mesta ni imelo uspeha. To Vaše trdovratno ravnanje in faktum, da ste se proti g. Pirjevu in meni izrazili, da ona oseba, katere je naju (prof. Ivančič in mene) v Gorico spravila, bi morala tudi za to skrbeti, da bi naju proč spravila; dalje neovrgljiva resnica, da ste tudi drugod pretili s posledicami moje agitacije ter da je Vaš kolega in profesor v semenišču, č. g. T. Čerin, proti popolnoma verodostojni priči grozil, da morata dva uradnika občutiti posledice zadnjih volitev: vse to mi vsiljuje prepričanje, da ste širili ono vest s posebnim namenom.

Bodi si pa temu kakorkoli, meni je zelo na tem ležeče, da pride resnica brez prikratke na dan; zato Vas pozivljam, da javnim potem ali Vašo — v začetku navedeno — trditve prekličete, ali da navedete fakta, s katerimi Svoje postopanje opravičite.

V GORICI, dne 23. okt. 1889.

J. Berbuč.

Prodá

se za vsako ceno takó imenovani

Ringelšpilj

(ovrtalo ali vrtljak)

práv dobro ohranjen in z vsemi postranskimi potrebščinami, kakor tudi velikim pokritim vozom, kakor je sploh navada. Kupec potrebuje le konja, da vso to odpelje. Prodá se za vsako ceno! Kje? — pové upravništvo „Soče“.

Po najvišem poveljju Nj. Ces. in kr. Velikostva.

Bogato založena, po c. k. vodstvu
zagotovljena

XXVII.

DRŽAVNA LOTERIJA

za civilne dobrodelne namene.

3083 dobitkov v znesku 200.000 gld. —
medtem 170.000 gld. papirnaté rente in
30.000 gld. v gotovini.

Srečkalo se bo neprekosljivo 30. decembra 1889.

Srečka stane 2 gld. a. v.

Natančneje določbe obsega igralni načrt, ki se do-
biva brezplačno pri oddelku za državno dobro-
delno loterijo (Stadt, Riemergasse 7, im Jacober-
hofe), kakor tudi pri mnogobrojnih razpečalnicah.

Srečke se dopošljejo poštne prosté.

Na Dunaji, mesec septembra 1889.

C. k. vodstvo loterijskih prihodkov,
oddelek državne loterije za dobrodelne
namene.

!! Za gluhe !!

Oseba ki je bila po priprostem sredstvu svojega 23let-
vega ogluščenja v vseh ozdravljena, je pripravljena pismeno
pojasniti v nemškem jeziku vsakemu brezplačno. Naslov: J.
H. Niholosom, Wien IX. Kollingasse 4.

SAHARIN,

300 krat slajši od sladkorja, odlikovan v Lon-
donu in Antverpnu 1885., na veliki zdravstveni
razstavi v Ostendi 1888. je izdelek trdke

Fahlberg, List & Comp.

Westerhüsen na Labi.

Jako je važen kakor zdravilo sam za
se in kakor primér za posajenje lekarskih
izdelkov, siropov, vin, likverov, limonad, kon-
serv, žolčij (gelatin), sadnih sokov, nadome-
ščuje na čudežen način sladkor iz pese ter
se uporablja pri izdelovanju slaščic, pri izde-
lovanju šampanjca, itd. itd. in odlikuje se
tudi po svoji antiseptični lastnosti.

Zalogo in razprodajo za Gorico in de-
želo ima

ANTON ORZAN,

trgovec v Gorici.

Varstvena znamka.

Želodčne bolezni

in spodnjih telesnih delov, jeter
in vranice, zlata žila, zaprtje-
vodenica in kronična driska zdra-
vi se najvarneje s Piccolijevim
„Esenco za želodec“, koja je
tudi izvrstno sredstvo proti gli-
stom. Pošilja jo izdelovatelj lo-
karnar „Piccoli“ v Ljubljani (na
Dunajski cesti) proti poštnemu
povzetju. — V steklenicah po 15
kr. nahaja se v vseh lekarnah v
Gorici, Tolminu, Cervignanu,
Gradu, Gradišči, Trzinu, v Trstu
na Štajerskem, Koroškem, Kranj-
skem, Ilirskem, v Dalmaciji,
Istri in na Tirolskem.

AUSVERKAUF

sämmtlicher gebräuchter und neuer
FAHR-RÄDER
zum selbstkostenpreise bei JOSEF EIGLER
Graz, Haydngasse 7, Glacistrasse 63, im Hof.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis

fl. 11.65 p. Meter — glatt und gemu-
stert (ca. 150 versuch. Qual.) — versen-
det roben- und stückweise porto- und collfrei das Fabrik-Dé-
pot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant). Zürich. Muster
umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Po kratki rabi prekoristno zobno čistilo.

LEPOTA
zob
KALODONT
F. A. SARG'S SOHN
(zdravniško preiskana)
— & CO. —

c. k. dvorni zalagatelj na Dunaju.

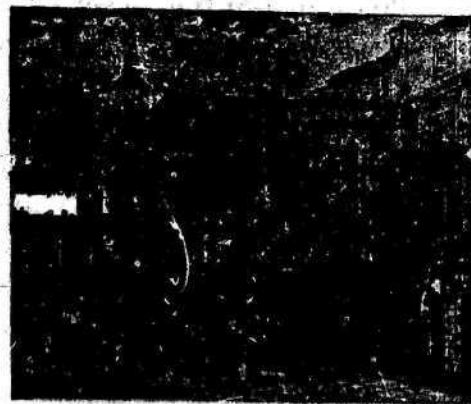
Dobiva se pri lekarničarjih parfumeurjih
itd., 1 kos. 35 kr. — V Gorici pri G. B. Pon-
toniju, A. de Gironcoli, lekarni Kürner, G.
Braunitzerju in G. Cristofoletti.

LEKARNA G. CRISTOFOLETTI

na Travniku C. K. DVORNI ZALAGATELJ v Gorici

ima v zalogi vsa domača in zunanja zdravila,
vedno sveža, priatna in iz prve roke, vse
mineralne vode, zdravstvene dišave in stvari
z gumilastike.

Priporoča se posebno gospodom odje-
malcem z dežele ter jamči za hitro in na-
tančno izvršitev vsakega naročila.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdra-
vila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli plemenitih zahval o
naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna
Trnkóczy-jeva trdke je pot, in sloot: Na Dunaji Vi-
ktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstrasse 113 (tudi
kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Ra-
deckplatz 17 in Julius pl. Trnkóczy, VII., Josef-
städterstr. 30. V Gradi (na Štajerskem) Vendelin
pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy.
P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da
spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov
tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža
v Ljubljani:

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje
imajo izvrsten vspoh pri vseh boleznih v želodcu in so
naprokljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri
jedi, slah želodec, urak, vetrove, koliko, zlate-
nico, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, biče
sren, zabušanje, gliste, bolezni na vranici, na
jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica valja 20 kr.,
1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozorjamo, da so tiste listine ma-
rijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trn-
kóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v
Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht).

tež odločno najboljša zdravilo zoper protin ter
reumatizem, trganje po udih, bolečina v krili
zro živeli, oteklino, otrpelo ude in kite itd.,
malo časa ča so rabi, pa mine popolnoma tr-
ganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva
naj se samo cvet zoper trganje po dr. Ma-
ričsu z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl.
50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja,
znamenja, ni pravi cvet in ga procej nazaj vrnto.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hri-
pavost, vratobol, jetiko, prane in pljučne bolezine; 1
stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirop za 56 kr.
je pravi.

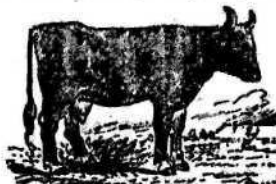
Kričistilne kroglice

če sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in
o se že tisočkrat sijajno osvedočilo pri zabasani
sloveškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenom
želodcu, jetrih in obistno boleznih, v skatljah & 21 kr.,
jeden zavoj s 6 skatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se
s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Na prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh
ciznih k rav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa
trganja po črevih,
bezgark, vseh nalez-
ljivih kužnih bolez-
nih, kašlja, pljučnih
in vrtlih boleznih
ter odpravlja vse gliste,
tudi vdrzuje konje de-
bele, okrogle in

b ene. K rave dobé mnogo dobrega mleka.
Zamo tek z rabilnim navodom vred valja le 50 kr.,
nzamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljšo mazilo za ko-
nje, pomaga pri pre-
tegu žil, otekanji kol-
len, kopltnih bolez-
nih, otrpnenji v bo-
ku, v krili itd., ote-
kanji nog, mehurjih
na nogah, izvinjenji,
tiščanji od sedla in
oprave, pri sušici itd.
s kratka pri vseh vna-
njih boleznih in hi-
bah.

Steklenica z rabilnim navodom vred stane le
1 gl., 5 stekl. z rabilnim navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in za-
jamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko.
Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo
v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža
se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Hitra in gotova pomoč pri želodčnih boleznih in njih nasledkih

Najboljši in najdelavnejši pripomoček za vdravanje
zdravja, za čiščenje in za čisto seboj, kakor tudi kr-
in za pospeševanje dobrega prebavljanja je naš petosod
ohranjenje znani in priljubljeni

„dr. Rosa-e življenski balzam“

Izdelan iz najboljših zdravilnih zelišč jako skrbno,
upliva dobro pri vseh težavah v prebavljanju, vzlasti
pri slabem toku, želodčnem krči, kislem vzbujanju,
krvnem nateku, hemoroidih itd. Vred te svoje preiz-
vratne delavnosti je postal le-ta balzam gotovo in utrjeno
ljudeke domače zdravilo.

Velika steklenica stane 1 gl., mala 50 kr.
Tisoče priznanih pisem je na razpolago.

SVARILO!

Da se izognete prevari, opozarjam te, da je vsaka
steklenica dr. Rosa-e balzama, edino le po meni pravilno
pripravljenega, v moder karton zavita in da ima
na strani napis: „Dr. Rosa-e zdravilni balzam iz le-
karne „pri črnem orlu“ B. Fragnerja, Praga 205-3,
v nemščini, češčini, madžarščini in francosščini, ter da
na predelu ima natisnjeno moje zakonite zavarovane
varovano znamko.

Pravi dr. Rosa-e življenski balzam

dobi se samo v glavni zalogi
B. FRAGNER-ja,
lekarna „pri črnem orlu“,
Praga, št. 205-3.

V Gorici pri lekarnah: G. CRISTOFOLLETTI, A.
pl. GIRONCOLI, R. KURNER, J. K. PONTONI

Vse večje lekarnice v Avstro-Ogrski imajo
zaloge tega življenskega balzama.

Tam se tudi dobi s tisoči zahvalnih pisem priznani:

Praške domače mazilo

zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Rabi se, če se žene prasa unamejo, zapirajo ali
stidijo ko otroka odstavljajo; pri oteklinah vsake vrste;
pri črvi v prstu in pri zanohtnici; če si kdo roko ali
nogo zvije; pri morskaj mrtvi kosti, zoper revmatične
oteklino, kronično unetje v kolenih, rokah in ledjih,
zoper odprte rane na nogah in na vsakem delu telesa
sploh, pri vratne oteklini.

Vse bule, oteklino in utrdino ozdravi v kratkem;
če se gnoji, izvleče ven ves gnoj ter v kratkem ozdravi.
V škatlicah po 25 in 35 kr.

SVARILO!

Ker se Praško univerzalno
mazilo od več strani ponareja,
opozarjam, da ga le jaz pravilno
zdelujem. Pristno je sa-
mo, če imajo rumene škat-
lice, v katerih je mazilo, nauk, kako je rabiti, na ru-
dečem papirju, tiskan v devetih jezikih, in če so zavite
v svetlomoder karton, ki ima natisnjeno varovano
znamko.

Balzam za uho. Skušeno in po mnogih poskusih
kot najzanesljivejšo sredstvo zna-
no, odstrani ne gluhost, in po njem se dobi popolno že
zgubljen sluh. 1 steklenica 1 gl.

Balzam za uho. Skušeno in po mnogih poskusih
kot najzanesljivejšo sredstvo zna-
no, odstrani ne gluhost, in po njem se dobi popolno že
zgubljen sluh. 1 steklenica 1 gl.

IZBORNA

civilska in vojaška krojačnica in zaloga
vsakovrstnega sukna

NA TRAVNIKU,

nasproti velike vojašnice, priporoča se
slavnemu občinstvu, zagotavlja prav pošteno in
točno postrežbo ter izdeluje vse po najnovejšem
kroju.

Uzorci se pošiljajo tudi po pošti na ogled.
Sukna pod 2 gl. meter ni v moji založ-
nici.

Davorin Peveraj,
v Gorici.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo,
katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar
dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izlčkov itd. itd., ki se
oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoke leteti
besedami, ni drugzga ko prevare, pogosto še škodljiva.

Samo Jeruzalemski balzam, uže davno znan
po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na
želodčne živce, si je pridobil prednost pred vsemi dru-
gimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova
razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega za-
barbar, korenike, ki je sploh znana po svojem pre-
bavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim
slabostim, izvirajočim iz nerodnega prebavljanja. Zato
se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi,
gnjusu, riganju, zabasanju, hemoroidalnimi težavam;
pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Revis, v KORMINU pri A.
Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

NAGROBNI VENCI

iz porcelana in koravd se dobé

po najnižji ceni v

nunskeji ulici hš. št. 9.

Slovenske

NARODNE PESMI

za glasovir in spev harmonizovane.

Izdaja LUDOVIK KUBA — Podjebrady na Češkem.

Osem snopičev po . . . —32 kr.
Eden snopič s pošto . . . —40 „
Cela zbirka s pošto . . . 3.20 „

Zbirka se more naročiti v vsaki bukvarni, zlasti
pa pri izdajatelju.

Opomba. Pesmi je izdajatelj največ na svojem
potovanju po Koroškem, Štajerskem, Kranjskem in
Primorskem leta 1888 in 18-9 nabral. Dosedaj iz-
dani snopiči obsegajo

63 pesmi.

Skoraj vsaka pesem ima dva arangemente: a) za
spev in b) za glasovir*); oba sta samostalna. Na
ta način obsega zbirka že 102 arangementa. Tekst
je v celoti priobčen.

Za glasovir vsaka.

NAZNANILO.

Kdorkoli potrebuje kakega svetca, ali da bi se
mu prebralo in razložilo vsakovrstna privatna in
uradna pisma, kakor tudi v računskih zadevah, obrne
naj se v Poizvedovalnico v Gorici, Gledališke ulico
(Via Teatro) šte. 8 do podpisane c. k. davkarja
v pokoju.

Josip Dugulin.

ILUSTROVAN

NARODNI KOLEDAR

za leto 1890.

Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarnah
J. Glontini-jevi in M. Gerber-jevi v Ljubljani.

Naroča se pa lahko v vseh bukvarnah.

■ Cena 45 kr., po pošti 50 kr. ■

Vsebina: Popoln kalendarij, koledar, kateremu so
pridejane tudi slovanska imena, in cerkveni koledar.
Nadaje: Genealogija cesarske hiše. Sedanji vla-
darji evropski. Vojvodina Kranjsko: Vsi deželni za-
stopi, deželni odborniki, deželni poslanci, mestni
odborniki, načelniki uradov, c. k. notariji, advokati
itd. Splošne določbe c. k. pošte. Brzojavni cenik.
Lestvica za pristojbine kolekov. Sejmi na Kranj-
skem. — Zabavni del: Naši zaslužni možje. Božja
pota Slovencev. V noči Rusalk. Ogled po svetu:
Dogodki v Srbiji. Razstava v Parizu. Boulanger
Orientalna železnica itd. Šmešnice. — Naznanila.

J. & S. KESSLER

BRNO

Ferdinandova ulica

št. 7. S. G.

največe in najcenejše kupovališče za
— zimsko dobo. —

Največa zaloga primernih
božični darov.

Ceniki o preobleki ali perilu za gospode
in gospe in o galanterijah, uzorci sukna
in rezanega blaga zastoj in franko. Po-
šiljate s poštnim povzajem.

!!! NAZNANILO !!!

Tvorniška zaloga sukna	Kape iz pliša	Namizni prti	Šifon
Dokler je še kaj v zalogi! Ostanki brnškega sukna 2.10 metrov za celo zimsko možko obleko f. 3.75	za možo in dečke, 6 kom. f. 1.50 Potna ogrinjala (plaid) 3.50 m. dolg. 1.60 m. širok f. 4.50	laneni, vseh barv, 3 komadi 3¼ 2 for. 3 komadi 4¼ 1 for.	za možo in žensko perilo, 1 kom. (0 komolcev) I. f. 5.50, II. f. 4.50
Angleško ševit-blago 9.10 metrov za celo možko obleko I. f. 8.50, II. f. 7.50, III. f. 6.—	12 žepnih rutic zaročjenih, z barvanimi robi za moške f. 1.20, za ženske 1 for.	Prtiči (serviete) laneni 4¼ četvorni, 6 kom. f. 1.20	Prosniki barsant 1 komad (29 komolcev) bel ali rudeč 6 f., vijšjev ali r-jav, f. 5
Blago za zimske suknje fine baže, moderne barve 2.10 m 10 for., II. 6 for.	Zavese, plahte, preproge Zavese od jute najnovejša risarija, popolna, v dveh barvah f. 2.80, v štirih barvah f. 3.50	6 ženskih srajc iz najmočnejšega platna z zob- stnim obšitkom f. 3.25, z vezanjem 5 for.	Kanevas za posteljne preproge 1 komad (0 d. komolcev) I. f. 6, II. 5.20
Pravi štajerski loden za lovske suknje in obleke, nspo- kvarljiv, 1 meter f. 2.85	Garniture od jute 2 pregrinjali za postelje in 1 na- mizni prt, najnovejša turška ri- sarija v dveh barvah, f. 3.50, v štirih barvah 6 for.	3 ponočni korzeti iz fin šif. z vezanjem I. 4 f. II f. 1.80	Atlasov gradl za posteljne preproge 1 kom. (30 d. komolcev, I. f. 750, II. f. 5.50
Blago za vrhne suknje barve po najnovejši modi, najfi- nejše baže 2.10 m. za cel vrhnik 6 for.	Prešita zimska pokrivala iz ruša, popolno dolga in široka, 1 komad 3 for.	Predpasniki za ženske iz oxforda kretona sarovega platna ali šifona, 6 komadov f. 1.60	Medno blago za dame.
Modno blago za gospode	Jacquard-Manila hodna preproga, 10 metrov dolga, trpežno blago f. 3.50	Spodnje suknje iz klobu- čevine, bogato tamburirane, rdeče, sive ali drapirane, 3 kom. 3 for.	!!! Kupi se o priliki !!! Zimski Nigier-loden za ženske obleke, najboljše vrste, 10 m. f. 3.20
Srajce za gospode iz šifona, kretona, oxforda, naj- boljši izdelek I. f. 1.80, II. 1.20	Garnitura od ripsa 2 pregrinjali za posteljo, 1 namizni prt, najmodernejša barvana f. 4.50	Angora-Ogrtač zimski, 10¼ velik f. 2.80	Karirano modno blago 60 cm. široko za spalne suknje in otroške obleke, 10 m. f. 2.50
Oxford-srajce za dejalce močne, dobre baže, 3 komadi I. f. 2.— II. 1.40	Rjuhe (plahte) 1 kom brez šiva, 2 m. dolg. f. 1.50	Volnena ženska jopica (Jersey) vseh barvah, lepo pristo- jajoca 2 for., II. f. 1.20	Joupon i trožično blago v vseh barvah, I. f. 3.50, II. f. 2.80
Spodnje hlače ali svitice iz n. jmočnejšega platna, koperja ali barsanta I. f. 2.50, II. f. 1.80 za 3 komade	Gotov slamnjak, 2 m. dolg. 1 komad, I. f. 1.40, II. 90 kr.	Nogavice za ženske zimске, bele ali barvane, 6 parov pletene f. 1.50	Flanels Valeria najnovejši vzorec, 10 m. f. 4.—
Normalno perilo Jaegerjev sistem sama volna, za gospode in gospe 1 srajca f. 2.50 1 hlače f. 3, iz bombaža f. 1.50 kom.	Konjske plahte, težke vrste z obročki, 190 cm. dolge 130 cm. široke, I. rumena f. 2.50, II. siva f. 1.50	Damastne vbrisaške iz lane, 6 komadov z franžami f. 1.80, z obrobkom f. 1.20	Kalmuk najnovejši vzorec, 10 m. f. 2.70
Moške nogavice zimske, bele in barvane, pletene 6 parov f. 1.10	Planelaste rute za na glavo za ženske, zelo tople 3 komadi I 2 for. II. 75 kr.	Platnina in tkanina 1 komad — 29 komolcev	Barsant za obleko najnovejši vzorec pristne barve, 10 metrov, f. 3.—
		Domače platno močne vrste (29 komolcev) 1 kom. 5¼ f. 5.50, 4¼ f. 4.20	Kasmir dvojne širokosti črn in barvan, 10 m. for 4.—
		Oxford, najnovejši vzorec 1 komad (29 komolcev) f. 4.50	Atlas od volne, dvojne širokosti, črn in barvan, 10 m. f. 6.50